

P. Fidél Ambróz Jurčovič, OFM (*17.07.1916 Vištuk - +21.01.2004 Trnava) – dlhoročný provinciál, ThDr, kazateľ, spisovateľ.

Narodil sa 17. júla 1916 ako šieste dieťa v maloroľníckej rodine. Pokrstený bol 19. júla. Päť tried ľudovej školy vychodil vo Vištuku. Roku 1927 začal študovať na gymnáziu v Trnave. Tam sa dostal do prvého kontaktu s františkánmi, ako sám spomína: „V treťom ročníku nás začal vyučovať náboženstvo františkán P. Létus Danišovič. Pod jeho vplyvom som do štvrtej triedy prestúpil do nového františkánskeho gymnázia v Malackách.“ Nastúpil v školskom roku 1930/31 do 4. ročníka. Koncom školského roku 1931/32 sa prihlásil do františkánskeho rádu. 24. augusta 1931 začal v Trnave noviciát a prijal rehoľné meno Fidél. Prvé rehoľné sľuby zložil 25. augusta 1932. Po noviciáte pokračoval v gymnaziálnych štúdiách v Malackách, kde zmaturoval s vyznamenaním dňa 15. júna 1936. V septembri roku 1936 začal filozoficko – teologické štúdium v Salzburgu, ale v novembri prešiel na teologickú fakultu v Bratislave, ktorá vtedy

začala svoju existenciu.

Po troch rokoch štúdia bol spolu s ďalšími tromi bratmi poslaný na pápežskú univerzitu Antonianum do Ríma. Svoje rehoľné zasvätenie spečatil večnými sľubmi 29. júna 1938 v Bratislave. V Ríme, v kostole svätej Agnesy 21. januára 1940 bol vysvätený na diakona rímskym pomocným biskupom Msgr. Fragilom. Od toho istého biskupa prijal 23. marca 1940 na Bielu sobotu v Lateránskej bazilike kňazskú vysviacku. Slávnostné primície mal vo Vištuku 23. júna 1940. Potom pokračoval v teologických štúdiách v Ríme so zameraním na Sväté Písmo. Obhajobou doktorskej dizertácie ukončil rímske štúdiá 2. marca 1943.

Pokračovanie v biblických štúdiách v Jeruzaleme mu znemožnila II. svetová vojna. 4. marca 1943 sa vrátil na Slovensko a jeho prvým pôsobiskom sa stala Žilina, kde prednášal liturgiku a biblikum na Teologickom františkánskom učilišti. To trvalo až do likvidácie kláštorov r.1950. Už roku 1947 začalo masové zatváranie, do ktorého sa dostali aj prví františkáni. P. Fidél Jurčovič zostal vo vyšetrovacej väzbe 24 mesiacov. Páter Fidél na to takto spomína: „Zo Žiliny nás 17. septembra 1947 previezli do cely predbežného zadržania „U dvoch levov“ v Bratislave. Boli tam veľmi zlé podmienky, jeden mesiac sme siedmi bývali na jednej cele, s jedinou posteľou. Po mesiaci ma preložili na Krajský súd, kde sme boli na cele dvaja a mali sme dovolené aj návštevy.“ Vyšetrovacía väzba sa skončila 21. januára 1948 prepustením bez súdu. Súd sa konal až v roku 1950.

15. februára 1950 po nostrifikácii rímskeho licenciátu bol promován za doktora teológie na bratislavskej fakulte. Okrem toho, že dokončil teologickú časť doktorantského štúdia sa začala nová etapa jeho života. Dostal predvolanie na súd, konaný 5. marca 1950 ohľadom prípadu z roku 1947. Toto súdne pojednávanie podstatne ovplyvnilo jeho nasledujúci život. 10. marca bol vyneseny rozsudok, v

ktorom bol odsúdený „za úklady proti republike“ na dva roky väzenia a 20.000,- Kčs pokuty. Na odvolacom konaní Najvyšší súd v Prahe mu pridal ešte jeden rok väzenia. O tomto období svojho života podáva P. Fidél svedectvo: „Prvým miestom na obdobie dvoch mesiacov sa pre mňa stala väznica v Leopoldove. Na cele nás spolu bývalo 30 chlapov. Mohli sme sa modliť, každú druhú nedeľu ísť do väzenského kostolíka na sväté omše, ktoré tam zhodou okolností chodievali slúžiť práve františkáni z Hlohovca. Zaradený som bol do pracovnej čaty vo veľkej stolárskej dielni, kde som sa mnohému podučil po boku skúseného civilného majstra. Ráno 14. apríla 1950 dozorcovia vybrali 100 chlapov, medzi nimi aj mňa. Vyfasovali sme civilné šaty, korporatívne sme nastúpili do vlaku spolu s civilnými zamestnancami odchádzajúcimi z nočnej smeny smerom na Prievidzu. Ľudia z civilu vraveli, že v Hlohovci sa s kláštorom čosi stalo. Podobne pristúpivší v Lužiankach vraveli o nitrianskom františkánskom kláštore. Keď stál vlak v Prievidzi, cez okno vagóna som pozdravil známu zo Žiliny a dal som pozdraviť spolubratov v tomto meste. Jej slová však zneli, že v Žiline už nemá koho pozdraviť...Od 15. apríla bola mojím domovom Handlová, so svojimi hnedouhoľnými baňami. Dolovanie bolo veľmi nebezpečné. Často sa chodby zavalovali, dochádzalo k požiarom, fárili sme na vozíkoch, čo bolo nebezpečnejšie ako výťah v Jáchymove. Často tam pochovávali zavalených baníkov.“

V júli 1951 bol preložený do Jáchymova. P. Fidél o tom svedčí: „Okolo obeda sme boli v Žiline, popoludní v Čadci, v noci už väzni robili paniku, že nás vezú do NDR na vojenské zákopové práce. No nebolo to tak, ráno okolo 4. hod. vlak zastavil v Jáchymove. Nákladnými autami nás dopravili na centrálné miesto, kde sme boli rozdelení do skupín (30 menších táborov). Ja som bol v lágri Prokop, v ktorom bolo zaradených 2.600 väzňov. Ubytovali nás v drevených barakoch. V jednej izbe bolo po dvadsať politických, hospodárskych, mravnostných a iných delikventov. Všetci mali väčšiu cenu ako politickí, lebo my sme škodili republike. V bani sa denne fárilo na tri zmeny. Dolovali sa väčšinou kamene, niekedy sme natrafili na rudu. Keď nebola pracovná zmena, neznamená, že bolo voľno, vyťaženým kameňom väzni dláždili lágér, upratovalo sa, alebo prekladali kopy vyťaženého kameňa. Dozorcovia dávali pozor, aby sa nenesili neprimerane malé kamene, za to bol pobyt osamote v murovanom baraku – Karceri. V lágri boli neznesiteľné nekonečné nástupy, pri ktorých sme sa museli vždy odratávať. Odkedy sme vstali, štyri krát sme sa odratávali, až tak sme sa dostali do šachty. Na každú smenu pritom nastupovalo 700 väzňov. Pamätným bol priestupný deň 29. februára 1952, bol mráz a do obeda sme sa nemohli odčítať, vždy niekto chýbal...Čo sa týkalo stravy, ráno bola čierna káva s kúskom chleba. Obed nejaké varené jedlo, raz za mesiac citrón, na jeseň hrozno. Šesť hodín sa pracovalo, dve hodiny trvala výmena pracovníkov. Dva krát sme utekali z bane, lebo horela. Podľa potreby po šichte, okrem dláždenia chodníkov bol Ables, kedy sa opravovali zavalené chodby. 2. novembra 1952 mal byť koniec môjho jáchymovského trestu. Doobeda kontrolovali identitu všetkých, čo mali odísť, okrem mňa. Všetkých prepustili o 10. hodine, no ja som o 16. hodine pod policajným dozorom cestoval vlakom do koncentračného kláštora v Oseku u Duchcova. Tu som pracoval v záhrade, v okolitých fabrikách a na likvidácii starých nemeckých domov v dedinách. Poslednou mojou zastávkou boli od apríla 1953 Králiky v Orlických horách. Štyri mesiace sme tu spolu s ďalšími odsúdenými vyklčovali hranicu (20 metrový pás) s Poľskom a budovali kravín. Definitívny odchod domov nadišiel 21. januára 1955.“

P. Fidél sa vrátil z posledného väzenia 21. januára 1955. Ďalej sa musel zariadiť, ako okolnosti dovoľovali. Mesiac zostal doma pri rodičoch, začiatkom marca sa zamestnal v Laboratórnych potrebách ako expedient tovaru. V roku 1958 prišla politická previerka, a po nej P. Fidéla prepustili, lebo nebol hoden administratívnej práce. Od roku 1958 do roku 1965 robil vinárskeho pivničného robotníka vo Vinárskych závodoch v Bratislave. Cítil sa tam dobre, aj keď pracoval v studenej pivnici a dostal tam reumu. Zarábala 1.000,- Kčs na mesiac. Riaditeľ Ľukoreli (bývalý partizán) si všimol, že má titul a zvýšil mu plat o 200,- Kčs. Ďalej sa

zamestnal na Vysokej škole ekonomickej (1965 - 1970). Najprv ako skladník v tlačiarňi cca jeden rok, po smrti kolegu Ďurkoviča ako nákupca a dokumentarista. Ženy mi pomáhali tajne cyklostylovať náboženské knihy.

Od 5. januára 1968 sa generálnym tajomníkom KSC stal Alexander Dubček. S ním sa začala tzv. „pražská jar“, reformné snahy o „socializmus s ľudskou tvárou“. Atmosféra v spoločnosti sa trochu uvoľnila. Prebudila odôvodnené nádeje aj na obnovu náboženského života v našej vlasti. Čoskoro dostali aj konkrétnu podobu. Svojich práv sa dožadovali aj rehole. Vďaka iniciatíve českého františkána P. Jána Baptistu Bártu sa 7. apríla 1968 zišla konferencia predstavených rehoľných spoločností ČSSR, ktorá si zvolila 16 členný výbor a sekretariát. Z poverenia definítorov P. Bernarda Szilágyiho a P. Pia Čapkoviča sa za slovenskú františkánsku provinciu na tomto stretnutí ako delegát zúčastnil P. Fidél, ktorý potom s Benignusom Izákom spolupracoval s týmto ústredím. Sekretariát rehoľných spoločností so sídlom v Slatiňanoch, ako orgán pre styk so štátnou mocou zaslal 23. mája 1968 a 16. augusta 1968 žiadosti na Generálnu prokuratúru, aby rozhodla o nezákonnosti zásahu proti rehoľiam v roku 1950. Jediný konkrétny výsledok prinieslo rozhodnutie Predsedníctva ÚV KSC zo 16. júna 1968, ktoré umožnilo pôsobiť rehoľníkom na farách v počte 1 – 4 osoby. Biskupské úrady sa potom usilovali obsadzovať bývalé rehoľné kostoly rehoľnými kňazmi. Išlo nepochybne o kompromis, ktorý sa aj tak dôsledne nerealizoval.

Po uvoľnení ciest do zahraničia P. Fidél Jurčovič mohol odísť na trojmesačnú bratskú návštevu do USA (od 13. mája do 11. augusta 1968). V čase návštevy P. Fidéla bol predstaveným P. Teodorik Zúbek, jeden z tých, ktorým sa podarilo po likvidácii kláštorov emigrovať. V centrálnom dome v Pittsburghu žil aj náš uznávaný básnik P. Rudolf Dilong, ktorý tam prišiel z Argentíny roku 1965 a s ktorým sa P. Fidél osobne stretol. V kláštore Easton sa slovenská omša slúžila raz do roka na Porciunkulu 2. augusta. Toho roku ju celebroidal a kázal P. Fidél. Podobne to bolo vo Valparaise na Sedembolestnú Pannu Máriu. Iba v Cliftone sa pri sv. omši každý deň spievali slovenské omšové piesne. Návšteva v Amerike bola osozná pre poznanie situácie a utuženie vzájomných bratských kontaktov. Kustódia podľa svojich možností ochotne pomáhala materskej provincii na Slovensku.

V noci z 20. na 21. augusta 1968 armády piatich štátov Varšavskej zmluvy s veľkou ozbrojenou mocou prekročili hranice ČSSR a okupovali celú republiku. Alexander Dubček a ostatní poprední predstavitelia KSC boli zatknutí a odvedení najprv na Ukrajinu a neskôr do Moskvy. Napriek tomuto brutálnemu zákroku snahy o obnovu rehoľného života pokračovali ďalej. Dotazníkovou akciou sa zistilo, že prevažná väčšina bratov je ochotná nastúpiť späť do kláštorných komunít, akonáhle to bude možné. Provincia mala vtedy ešte 120 členov, z toho 50 pátrov v pastorácii, 17 pátrov v civilnom zamestnaní, 14 pátrov na odpočinku, 23 klerikov a laikov v civilnom zamestnaní a 16 na odpočinku. Zo strany štátnej vrchnosti bolo povedané, že sa môžu utvárať malé komunity do počtu 5. členov. To sa predbežne podarilo iba v Trnave. P. Fidél a P. Benignus priebežne informovali bratov o všetkých aktualitách a novinkách v procese rehoľnej obnovy.

Zatiaľ sa ešte dalo cestovať do Ríma a tak to P. Fidél využil. Generálnemu ministrovi P. Konštantínovi Koserovi odovzdal obsiahlu písomnú správu o stave Provincie a informoval ho o živote bratov. Dňa 20. februára 1969 rozhodnutím celého generálneho definitória bol P. Fidél Jurčovič vymenovaný za provinciálneho ministra Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa na Slovensku a dostal mimoriadne fakulty na čas neslobody. Vymenované bolo aj nové definitórium: P. Benignus Izák, vikár; P. Bernard Szilágyi, P. Vavrinec Fúredi, P. Viktorín Novajovský a P. Pius Čapkovič, definítori. Provincia dostala svoju riadnu vrchnosť, ktorá však začínala svoju činnosť za mimoriadnych okolností.

V septembri boli cyrilometodské slávnosti v Ríme, na ktorých sa zúčastnilo aj veľa františkánov zo Slovenska. Na audiencii u generálneho ministra P. Kosera sa na čele s provinciálom P. Fidélom zúčastnilo 13 bratov a vypočulo si vzácne slová

povzbudenia k vernosti svätému povolaniu aj za daných ťažkých okolností. Po návrate z Ríma sa situácia vzhľadom na nádejnú obnovu rehoľného života náhle menila k horšiemu. Nebolo už možné cestovať na západ do krajín slobodného sveta. To znemožnilo naše kontakty s generálnou kúriou. Na generálne kapituly na základe poverenia provinciála P. Fidéla Jurčoviča mohol ako plnoprávny zástupca chodiť kustos našej Kustódie v USA. Odvolaná bola aj možnosť vytvárať malé komunity o piatich členoch. Zoskupenie bratov v Trnave a Hlohovci bolo rozbité. Podozrivé a nebezpečné bolo už aj stretnutie dvoch bratov. Znova nastalo policajné sledovanie bratov a opakované výsluchy zo strany Štátnej bezpečnosti.

V máji 1970 dal P. Fidél výpoveď na Vysokej škole ekonomickej, lebo robil sám na úseku, kde predtým pracovali traja. V poslednom civilnom zamestnaní bol skladovým účtovníkom v Kovospracujúcom podniku v Bratislave (1975 - 1976). 17. júla 1976 ako 60 - ročný išiel do dôchodku.

Co sa týka jeho pastoračnej činnosti, uvediem slová P. Fidéla: „Po návrate z väzby som desať rokov vôbec nemohol slúžiť verejne svätú omšu. Tajne som slúžil v Dóme Sv. Martina v Bratislave, v bočnej kaplnke pri sakristii. Od roku 1968 som dostal štátny súhlas a slúžil som každý deň ráno o 6. hodine vo Františkánskom kostole v Bratislave, až mi bez zvláštnej príčiny súhlas odobrali. Po dvoch rokoch mi ho na žiadosť dómskeho farára znovu dali s tým, že nesmiem slúžiť vo františkánskom kostole. Slúžieval som teda vo všetkých iných kostoloch farnosti. Medzi iným som bol výpomocným duchovným v Karlovej Vsi, tam som stratil štátny súhlas, lebo sme v lete roku 1983 bez súhlasu úradov opravili kostol. Po jednom roku mi ho pre nedostatok kňazov vrátili a slúžieval som v Karlovej Vsi až do 1. januára 1990.“

Za istý prelom možno označiť púť na Velehrade pri príležitosti 1.100 výročia smrti sv. Metoda 7. júla 1985. Bola prvým otvoreným masovým verejným protestom proti náboženskej politike režimu po roku 1949. Na púti sa prvýkrát objavili verejne v habitoch františkáni, čím fakticky legalizovali svoju činnosť. Nastúpený proces sa už nedal zastaviť. Dalo sa ľahšie cestovať do slobodnej Európy. Tak aj provinciál P. Fidél Jurčovič sa na jeseň 1989 dostal bez problému do Talianska. Na generálnej kúrii mohol referovať o stave Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa. Generálny minister P. John Vaughn na generálnom definitórii dňa 26. septembra 1989 vymenoval P. Fidéla Jurčoviča za provinciálneho ministra Salvatoriánskej provincie ešte na ďalšie tri roky. Bolo vymenované aj nové definitórium Provincie: P. Lukáš Vrabel', vikár; P. Ambróz Bajcsy, P. Krescenc Dubovský, P. Amand Macko, P. Peter Baptista Pružina, definitóri.

Po 17. novembri 1989 po dňoch radostnej eufórie z víťazstva nad tyraniou nastali dni všednej a zodpovednej práce pri obnove života na každej úrovni. Za zložitej politickej situácie musela Cirkev a rehole začať dielo obnovy. Františkáni na Slovensku s malým počtom bratov museli takmer od nuly formovať novú tvár provincie. Totalitu prežilo celkom 41 členov spreď roka 1950, 31 kňazov a desať bratov laikov.

Dňa 22. marca 1990 navštívil slovenskú provinciu generálny minister John Vaughn. Na druhý deň celebroid slávnostnú sv. omšu v bratislavskom kostole Zvestovania Pána. Spolu s ním celebroid P. Fidél, ktorý v ten deň mal 50. výročie kňazstva.

Význačnou celorádovou udalosťou roka 1991 bola generálna kapitula. Konala sa v máji v San Diegu v Kalifornii. Po vyše 50. rokoch sa mohol na nej zúčastniť aj reprezentant slovenskej provincie P. Fidél. Bol najstarším zo 144 voliteľov (75 - ročný) a najdlhšie v úrade provinciála (22 rokov). Za generálneho ministra bol zvolený P. Hermann Schalück zo saxonskej provincie (nar. 8. mája 1939). P. Fidél využil pobyt v Amerike na bratskú návštevu Viceprovincie Najsv. Spasiteľa. Pod heslom „Spolu s Františkom za novú Európu“ sa v belgickom Vaalbecku konalo v dňoch 6. až 10. októbra stretnutie františkánskych provinciálnych ministrov Európy. Zúčastnilo sa ho 56 provinciálov zo 17 štátov Európy. Za slovenskú provinciu sa na nej zúčastnil provinciál P. Fidél. V podstate išlo o to, ukázať, čo môžu dnes františkáni ponúknuť Európe. Františkove ideály bratstva, pokoja a

lásky sú stále aktuálne.

Prvá provinciálna kapitula po páde komunizmu bola v októbri 1992. Tu bol P. Fidél menovaný za definítora. V dňoch 8. až 12. mája 1995 bol na druhej provinciálnej kapitule zvolený do funkcie definítora. Od roku 1992 bol výpomocným duchovným v Bratislave. Od roku 1993 v noviciátnom dome v Trnave okrem pastorácie učil novicov.

Veľkosť P. Fidéla spočíva v jeho prístupe ku všetkým dejinným skutočnostiam ktoré ho postretli. Totiž, márne by sme v jeho spisoch, či zápiskoch hľadali nadávky, nespokojnosť či neodpustenie, prijímal všetko čo život priniesol. Tešil sa z každodenných maličkostí, bol vždy hladný po poznaní, kde mohol tam sa učil novým veciam a bol ľudomilom. Vedel sa prihovoriť rovnako k mládeži, ako aj k starej mamke. Mal rád svoju domovinu a pestoval slovenčinu. Jeho teologické štúdiá, prehĺbovanie viery a všeobecný rozhľad z neho spravili pevného, múdreho človeka, kresťana a kňaza – františkána. Bol verný svojmu povolaniu aj v najťažších chvíľach svojho života. Ťažko by P. Fidél, a ľudia s podobnými osudmi, mohli kdesi na začiatku prenasledovania a útrap dúfať, že komunizmus niekedy zoslabne, ba že sa zrúti, keby nemali vieru. Vieru, cez ktorú sa pozeráme na minulosť, ktorá nám pomáha žiť statočne prítomnú chvíľu, a s ktorou kráčame s jasnou túžbou po spásu do budúcnosti.

V životnej odysey P. Fidéla Ambróza Jurčoviča sme mali možnosť zaregistrovať, že viackrát sa 21. januára udiali dôležité udalosti. V roku 1940 prijal diakonské svätenie, 1955 bol prepustený po piatich rokoch z väzenia na slobodu, a 21. januára v roku 2004 nás predišiel do večnosti. Stalo sa tak na sviatok svätej Agnesy, ktorú si veľmi uctieval. Je pochovaný na cintoríne vo Vištuku.

Testament P. Fidéla:

Pokoj a Dobro všetkým, čo toto budú čítať!

V mene Najsvätejšej trojice, Otca i Syna i Ducha Svätého.

Ja, Ambróz Jurčovič, narodený 17. júla 1916 vo Vištuku, inak brat Fidél z rádu Bratov Menších, vedomý si pomínutelnosti života a neistoty poslednej hodinky, vlastnoručne píšem túto svoju poslednú vôľu.

Dušu svoju zverujem a odovzdávam Bohu s prosbou, aby jej bol milosrdným Sudcom a spojil ju raz pri slávnom vzkriesení s telom, ktoré teraz porušiteľné vracia sa do zeme, z ktorej bolo vzaté.

Vyznávam ešte raz svätú, apoštolskú, katolícku vieru. Verím v Boha, jedného v troch osobách, ktorý je večne pravdomluvný. Dúfam v Boha, lebo je nekonečne verný a milosrdný. Milujem ho, lebo je nekonečne dobrý a milovania hodný. Ľutujem všetky hriechy života svojho, vyznávam, že som zhrešil myšlienkami, slovami, skutkami a opustením dobrého. Odprosujem láskavého Boha i všetkých bratov za všetko, čím som sa proti ním previnil. I ja všetkým odpúšťam. Bol som sluhom neužitočným, hoci Boh azda sem-tam i cezo mňa niečo dobré vykonal. Hriechy boli moje, dobro bolo Božie.

Vďačne prijímam z ruky Božej akýkoľvek spôsob smrti so všetkými jeho úzkosťami, trestami a bolesťami a prosím, aby ich prijal ako záslužnú pokutu za hriechy. V hodine smrti sa odporúčam do ochrany preblahoslavenej Panny Márie, Matky Božej, svätého Jozefa, svätého Otca Františka a všetkých svätých.

Posledný raz pozdravujem všetkých svojich milých, príbuzných, priateľov, známych a zvlášť rehoľných spolubratov. Všetkých odporúčam do milosti Božej a prosím, aby vytrvali v láske a vernosti Bohu.

Nezabúdajte na mňa v modlitbách. Pokoj Vám a pokoj duši mojej!

brat Fidél, OFM Pohrebnú svätú omšu, ktorá sa konala v pondelok 26. januára v našom trnavskom kostole sv. Jakuba, celebroidal otec arcibiskup Ján Sokol, spolu s ostatnými našimi bratmi, trnavským dekanom a niektorými ďalšími diecéznymi kňazmi. Zhromaždili sa viacerí naši bratia aj zo Svätováclavskej Provincie ako aj príbuzní a ostatní veriaci. Provinciál P. Štefan Bankovič, pri pohrebnej svätej omši,

ktorá sa konala v Trnave, okrem iného povedal: „V noviciáte Ambróz Jurčovič prijal rehoľné meno Fidél. Meno Fidél znamená verný. Vernosť sa často objavuje v Písme svätom ako Boží atribút. Boh je verný zachovávateľ svojej zmluvy na rozdiel od neverného ľudu. Jeho prísľuby sa vyplnia a jeho slová sa nepominú. Rehoľné meno Fidél – Verný sprevádzalo jeho rehoľnú cestu, no bolo zároveň jej programom, ostať vždy Bohu verný..... vo Večnom meste, v centre kresťanstva prijal milosť Kristovho kňazstva 23. marca 1940 v bazilike sv. Jána v Lateráne: Tu es sacerdos in aeternum, zaznelo nad mladým 24 ročným františkánom. Bola to Biela sobota. Po návrate z Ríma v roku 1943 pôsobil ako lektor na Františkánskom bohosloveckom učilišti v Žiline, kde prednášal Biblikum a Liturgiku ... a v roku 1950 získal doktorát teológie v Bratislave; avšak 5. marca 1950 bol Štátnym súdom v Bratislave odsúdený na 3 roky väzenia. Výkon trestu prebiehal prácou v baniach, najprv v Handlovej, potom v Jáchymove. Po uplynutí trestu bol ešte v sústreďovacích kláštoroch a v roku 1955 prepustený na slobodu, kde ale nemohol pôsobiť ako rehoľník a kňaz ... i v tejto situácii zostáva verný Najvyššiemu a Večnému kňazovi a hoci pracuje v civilnom zamestnaní, vždy dbá na slúženie svätej omše, z ktorej čerpá duchovnú silu a plní si aj ostatné rehoľné povinnosti ... v 68. roku sa dostal do pastorácie a mohol slúžievať vo františkánskej kostole v Bratislave ranné sv. omše o 6,00 hod. a potom išiel do zamestnania. V roku 1978 mu zobrali (aj toto dovolenie) ... a o 2 roky ho dostáva späť ... Slúžil v Bratislave – Karlovej Vsi až do r. 1990.

V roku 1969 bol P. Fidél v Ríme zvolený za provinciála a keďže tu boli ťažké podmienky, tak bol v tomto úrade až do r. 1992, kedy sa konala naša prvá kapitula po páde totalitného systému. Čiže 23 rokov bol v úrade provinciála našej františkánskej Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa a v roku 1991 sa zúčastnil Generálnej kapituly v San Diegu v Kalifornii. Po zložení úradu provinciála bol ešte 3 roky definítorom. Posledné roky prežil v Trnave. Venoval sa pastoračnej službe v tomto kostole a taktiež vyučoval novicov dejiny rádu a dejiny provincie.

S jeho osobou je spojená ťažká perióda rehoľného života v Provincii Najsvätejšieho Spasiteľa. Aj keď nedokázal rozvinúť podzemné štruktúry pre výchovu a vzdelanie dorastu, ako to mali iné rehole, predsa bol spojovacím článkom rozptýlených rehoľníkov, ktorí sa zo strachu už prestali stretávať. On sám ich navštevoval, aby zachoval puto duchovnej rodiny a spolupatričnosti. Napriek krivdám, ktoré sám na sebe zažil, keď bol nespravodlivo odsúdený ... trpezlivo to znášal a nikdy neprejavoval zlosť alebo hnev. Na každú svätú omšu sa dôkladne pripravoval, aby veriacim poskytol dobrý duchovný pokrm. Božím slovom a cirkevným učením osvetľoval cestu ich života, lebo Božie slovo je svetlo. V spovednici vyslobodzoval tých, ktorí sa zamotali do trnia hriechov a udeľoval rozhrešenie na oslobodenie. Taktiež dbal na kultúru prejavu, na správnosť (spisovnej) slovenčiny a výslovnosti. V starobe napísal niekoľko kníh. Ako správny syn sv. Františka miloval prírodu. Vedel vnímať jej krásu, vedel ju obdivovať ... Často chodil na túry. Miloval Slovensko, jeho kultúru a duchovné bohatstvo, ktorým je aj folklór. Poznal veľmi veľa ľudových piesni, v ktorých je prítomná duša nášho národa...

... Pán Ježiš nás pozval k účasti na svojich tajomstvách, na udalostiach svojho svätého života; nielen na svojom narodení, detstve a vzrástnutí, nielen na konaní dobrých skutkov, ale taktiež aj k účasti na jeho smrti a zmŕtvychvstaní. A jeho smrť je paschou, transitom ... v tomto svetle paschy už chápeme, že František víta smrť. Víta vlastne naplnenie času, víta večnosť, víta byť s Kristom...

... a tak ako volá slnko bratom, vodu sestrou, tak aj smrť oslovuje nežne sestru. (Ako) slnko aj voda a tak aj smrť je služobnicou Najvyššieho. A On ju posielal, aby ho preniesla. Aby vykonal transitus. Aby nastalo už konečne naplno: „byť s Kristom“; byť s tým Kristom, ktorý umrel, ktorý vstal z mŕtvych, ktorý sedí po Otcovej pravici ... Každá smrť v kresťanskom spoločenstve má byť pre nás mementom – túžim byť s Kristom ... túžim po Kristovi ... hľadám Krista vo svojom živote, vo svojej službe, hľadám ho vždy a všade?

Aj vo svojom veku a napriek chorobe, mal aktívny podiel na formácii a

vyučovaní novicov, vždy poslúžil svojimi vedomosťami a v čase, keď iní ľudia sú skôr zameraní na svoju bolesť, on sa pustil do písania knižky „Smiať sa zakázané?“ Táto statočnosť bola obdivuhodná a príkladná. A mne nedá, aby som na tomto mieste uviedol (ako duchovný závet pátra Fidéla) časť zo slova na záver, ktorým sa táto knižka končí:

„ ... smiech má priaznivý účinok aj na zdravie človeka, len sa nesmie predávkovať. Treba ho užívať ako osviežujúce vitamínové tabletky ... Životná múdrosť je v tom: prijímať život, taký aký je, prijať z ruky Božej dobré i zlé ... amputácia pravej nohy 14. augusta 2002 hlboko zasiahla do môjho života. Svet sa mi zúžil na celú v trnavskom kláštore. Odkázaný som na invalidný vozík a na celodennú opateru. Vďaka Bohu, že táto opatera je skutočne bratská, ochotná a láskavá ... strata mobility mi neodobrala chuť robiť pri stole. Tak sa ... zrodili dve knižočky: Latinsko-slovenské Pel-Mel, zábavný výlet do sveta latinčiny (a) táto anekdotáreň. V tejto situácii som objavil nádhernú báseň v Rúfusovej zbierke Čakanka pod nadpisom „Tie rozlúčky“. Plne odzrkadľuje atmosféru vzniku knižočky:

Osamievame tu,
ak sme dlho žili.
Stále viac odchodí
tých, čo nám boli milí.
Knižku napíšeš –
v každej rekviem.
Koľkých som prežil už
a koľkých prežijem?
Byť – to je strácať to,
čo si mal zálohom.
Vrátiac pôžičku
sám ostať pred Bohom.

Tie rozlúčky bývajú obyčajne so slzami v očiach. Stretnutia medzi živými majú byť s úsmevom ... úsmev je prvé priateľské gesto voči blížnemu. Nešetrimo tými gestami, robme si radosť v malom, aby sme dosiahli aj trvalú radosť v spoločenstve svätých ...”

Aj z tohto, ako aj z kázne provinciála, možno vycítiť platnosť slov otca arcibiskupa, že v osobe pátra Fidéla mala františkánska rehoľa na Slovensku osobnosť. Pohrebné obrady potom pokračovali v jeho rodnej obci, vo Vištuku. Sem prišiel aj P. Ulrich z Rakúska, s naším bratom Patrikom. Prítomní boli aj ďalší naši bratia, príbuzní a miestni veriaci. Svätú omšu a obrad uloženia telesných pozostatkov do hrobu viedol otec biskup Dominik Tóth.

Niektoré kondolencie, ktoré prišli e-mailom

A.R.P. Provinzial,
Lieber Bruder Stefan,

Die Todesnachricht von P. Fidelis hat mich in Rom erreicht. Ich moechte meinen Mitleid mit Dir und mit der Provinz aussprechen.

Ich weiss, dass P. Fidelis in der letzten Zeit seines Lebens viele Einschränkungen seiner menschlichen Fähigkeiten erleiden musste. Aber Leute, die wir gerne haben, bedeuten uns viel unabhängig davon, wieviel sie leisten koennen. So ist ihr Tod immer unzeitig.

P. Fidelis hat einen Teil der Geschichte der Provinz in sich getragen. Es muss ihm eine Zufriedenheit bereitet haben, dass er noch anschauen, sogar mitgestalten konnte, wie die Provinz ein neues Leben anfaengt. Dies war fur mich in Trnava klar

geworden.

Für Euch muss dies eine grosse Verlust sein. Es war ja schon auch bisher klar, dass die Verantwortung die junge Mitbrueder tragen müssen. Aber es passierte immer unter den Augen des alteren Mitbruders. Jetzt begleiten diese Augen das Leben der Provinz nicht mehr - aber wir glauben: um so mehr von oben her.

Der Friede des Herrn moege ihm empfangen und Euere Herzen trösten:

Dein Bruder

fr. Jakab Varnai

Lieber Stefan!

Danke für info aus P. Fidel!
Requiescat in pace!

P. Gergely

+!

Ďakujeme za oznam o smrti P. Fidela, ktorý ste nám poslali. Osobne sme ho poznali. Týmto vyjadrujeme svoju spoluúčasť na Vašom smútku, no najmä na Vašej nádeji, že P. Fidel je už navždy s Pánom. To je dôvod, aby sme sa navzájom potešovali.

S pozdravom za celu komunitu SJ v Prešove P. Šuppa SJ

Milovaní bratia,

nasledovníci miláčika Pána nášho Ježiša Krista sv Františka, a v službe Jemu postavený brat provinciál, s hlbokým zármutkom som prijal správu o smrti pátra Fidelisa Jurčoviča, Pán Boh mi doprial tu česť sa s nim viackrát stretnúť a byť s nim v plnom duchovnom spojení. On, hlboko, vo sv. Františkovej pokore miloval svojho Spasiteľa, teraz však mu Boh Otec, doprial stretnúť sa s Nim, so svojim Synom. Smútime, ale sa radujeme.

Večnosťou brata Fidelisa je celá veľká rodina sv. Františka obohatená, aj keď my, i ja nehodný, smútime za jeho odchodom.

Pokoj Vám všetkým,
Rev. Ladislav Peter Kozák

Milý P. minister provinciál, milí Menší bratia!

Aj keď smrť patrí k životu, s pohnutím sme vzali na vedomie, že sa náš Pán rozpomenul na P. Fidela Jurčoviča a milostivo si ho povolal k sebe. Prajem Vám úprimnú sústrasť aj v mene mojich najbližších spolusestrier v bratislavskej komunite. Dotkla sa nás aj správa o úmrtí Brata Víta OFM v Kazachstane. Nech Vás Pán poteší a obdarí vernosťou v Jeho službe a svätými povolaniami.

V Kristovi

Sr. Dominika Dufferová OSU

Gratias pro informatione de die obitus P. Fidelis. Hodie enumeratus est cum angelis
at aliis nostris fratribus. Informavi omnibus qui eum cognoscunt. Seconjungo cum
membris provinciae in precibus et missis.

Richard Portašik OFM

Pax et bonum!

Na svoju domácu adresu som dostal Vaše oznámenie o smrti P. Fidéla. Ďakujem za
Vašu ochotu. Nevedel som o tom. Budem na neho myslieť. Poznali sme sa.

So želaním pekného dňa

Milan Hajdin

Slovenská františkánska rodina V Ríme Koleda 1941
Dolný rad druhý zprava

r.1944, prvý zprava

Návšteva generálneho ministra
p.Hermana v Trstenej v r.1993

p.Fidél Jurčovič s p.Rudolfom Dilongom
v Pittsburghu r.1968

Obrázky z pohrebu